

Galimybė visuomenei susipažinti su dokumentais 2014 m.

Biuro indėlis rengiant
metinę Europos Parlamento
ataskaitą

Skaidrumo skyrius

Europos Parlamento tyrimų tarnyba

Europos Parlamentas

2015 m. kovo mėn.

PRATARMĖ

Nuo 2001 m. gruodžio 3 d. Parlamentas, Taryba ir Komisija savo turimiems dokumentams taikė Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais.

Šio reglamento 17 straipsnio 1 dalis: „Kiekviena institucija kasmet spausdina ataskaitą apie praėjusius metus, kur taip pat nurodytas atveju, kai institucija nesuteikė galimybės susipažinti su dokumentais, skaičius, tokio atsisakymo priežastys bei į registrą neįtrauktų slapto pobūdžio dokumentų skaičius“.

Vadovaujantis Europos Parlamento darbo tvarkos taisyklių 116 straipsnio 7 dalimi, už skaidrumą reglamentuojančius teisės aktus atsakingas Parlamento komitetas (šiuo atveju tai yra Pilietinių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų (LIBE) komitetas), remdamasis iš Biuro bei kitų šaltinių gauta informacija, paruošia metinę ataskaitą, nurodytą Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 17 straipsnio 1 dalyje. Tuomet LIBE komitetas metinę ataskaitą pristato plenarinio posėdžio metu.

Šis dokumentas yra pasiūlymas dėl Biuro indėlio rengiant 2014 m. metinę Europos Parlamento ataskaitą, nurodytą Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 17 straipsnio 1 dalyje.

METODAI

Pasiūlymo dėl Biuro indėlio rengiant 2014 m. metinę Europos Parlamento ataskaitą struktūra pakeista ir pasiūlymas parengtas pagal pakeistus metodus. Taip užtikrinama daugiau patogumo skaitytojams, duomenys yra nuoseklesni. Dėl pakeistos struktūros kai kuriais atvejais nebebuvo galima palyginti 2014 m. duomenų su ankstesniųjų metų ataskaitų duomenimis.

Visų pirma, priklausomai nuo naudotų metodų:

- duomenys apie dokumentus, su kuriais buvo susipažinta arba kurių buvo prašyta, susiję tik su konkrečiais dokumentais;
- į statistinius duomenis apie dokumentus, su kuriais buvo susipažinta arba kurių buvo prašyta, neįtrauktos paraiškos dėl labai didelės apimties dokumentų ar neaiškaus dokumentų kiekio, kurių Institucijai nepavyko nustatyti (toliau – nekonkretūs dokumentai);
- duomenys apie paraiškas leisti susipažinti su dokumentais apima konkrečius ir nekonkrečius dokumentus;
- jei su dokumentu buvo susipažinta iš dalies, laikoma, kad prašymas patenkintas;
- kartotinės paraiškos susijusios su visiško atsisakymo ir dalinio susipažinimo atvejais;
- kartotinės paraiškos priskiriamos metams, kuriais buvo pateiktos atitinkamos pirminės paraiškos.

RODYKLĖ

<i>Santrauka</i>	4
<i>I SKYRIUS</i>	6
<i>Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 įgyvendinimas 2014 m.</i>	6
A) Parlamento dokumentų viešojo registro turinys	6
B) Duomenys apie dokumentus, su kuriais buvo susipažinta arba kuri buvo paprašyta ...	7
C) Duomenys apie paraišką.....	10
D) Informacija apie pareiškėjus	12
<i>II SKYRIUS</i>	14
<i>Tendencijos ir specifiniai su susipažinimu su dokumentais susiję aspektai 2014 m.</i>	14
A) Su Parlamento nariais susiję dokumentai	14
B) Aktyvesnis naudojimasis interaktyviosiomis svetainėmis.....	14
C) Sudėtingos paraiškos ir geras administravimas. Prašymai dėl dokumentų, susijusių su viešųjų pirkimų procedūromis.....	15
D) Tarpinstitucinis bendradarbiavimas	16
<i>III SKYRIUS</i>	17
<i>Ombudsmeno sprendimai dėl prieš Parlamentą pateiktų skundų</i>	17
A) Naujas skundas.....	17
B) Rekomendacija.....	17
<i>Baigiamosios pastabos</i>	18
A)	<i>Nauji skundai</i>
B) Rekomendacija.....	16
<i>Baigiamosios pastabos</i>	

**Pasiūlymas dėl Biuro indėlio
rengiant metinę Europos Parlamento ataskaitą
dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais
(2014 m.)
(Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 17 straipsnis)**

Santrauka

Duomenys

- Dokumentų nuorodų viešajame registre skaičius nuolat auga (10 proc. daugiau nuorodų nei 2013 m.). 2014 m. gruodžio 31 d. registro duomenų bazėje buvo 560 724 dokumentų nuorodos.
- Su 433 576 dokumentais susipažinta tiesiogiai Parlamento viešojo registro svetainėje – šis skaičius yra daugiau nei keturis kartus didesnis už dokumentų, su kuriais tiesiogiai susipažinta 2013 m., skaičių. Per tą patį laikotarpį Parlamentas (per internetinę sistemą ar el. paštu) gavo 370 paraiškas (su 43 prašytais dokumentais anksčiau nebuvo leista susipažinti), tarp jų buvo paraiškos dėl 532 konkrečių dokumentų (šis skaičius akivaizdžiai – 14 proc. – sumažėjo lyginant su 2013 m.) Tačiau nustatant sumažėjimo faktą neįtraukta papildoma 31 paraiška dėl didelio ar neaiškaus dokumentų kiekio, nes to neįmanoma padaryti renkant statistinius duomenis.
- Iš 532 konkrečių dokumentų visuomenei anksčiau nebuvo leista susipažinti su 95 dokumentais. Parlamentas leido susipažinti su 80 dokumentų, dviem atvejais buvo suteiktas leidimas susipažinti iš dalies. Taigi, bendras patenkintų paraiškų skaičius 2014 m. sudarė 98 proc., tokia padėtis atitinka ankstesniųjų metų tendenciją.
- Atsisakius tenkinti paraiškas pradinio etapu buvo pateiktos keturios kartotinės paraiškos pagal Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 8 straipsnį. Trimis atvejais Parlamentas patvirtino savo pradinę poziciją, vienu atveju Parlamentas suteikė platesnį leidimą susipažinti su prašomu dokumentu.
- Didžiausią pareiškėjų dalį sudarė akademinės bendruomenės nariai ir mokslininkai: 39 proc. pareiškėjų yra šios kategorijos.

Tendencijos

- 8,5 proc. 2014 m. Parlamento gautų paraiškų pateiktos dėl dokumentų, susijusių su Parlamento nariais (visų pirma dėl atskiriems Parlamento nariams iš biudžeto skiriamų lėšų ir narių išmokų išlaidų), Patariamojo komiteto Parlamento narių elgesio kodekso klausimais dokumentais ir dokumentais, kurie galėtų atskleisti ryšius tarp interesų atstovų ir atskirų Parlamento narių vykdant teisėkūros procedūras.
- Aktyvesnis naudojimasis tokiomis interaktyviosiomis svetainėmis, kaip „AsktheEU“, padėjo didinti viešojo registro matomumą, tačiau taip pat kilo rūpesčių dėl tam tikrų Institucijoms nustatytų teisinių reikalavimų taikymo.
- Pastebėta, kad tam tikros paraiškos darosi sudėtingesnės, visų pirma tos, kurias pateikia konkursų nelaimėję viešųjų pirkimų procedūrų dalyviai, prašydami suteikti galimybę susipažinti su dokumentais, susijusiais su procedūromis, kurių konkursuose jie dalyvavo.

- 2014 m. ombudsmenui pateiktas naujas skundas prieš Parlamentą dėl prašymo visuomenei susipažinti su peticijomis, kuriose pateikiami asmens duomenys. Ombudsmeno atliktas skundo Nr. 262/2012/OV dėl koordinatorių protokolų tyrimas baigtas nagrinėti su pastaba, prašant turimus Parlamento 2009–2014 m. kadencijos koordinatorių posėdžių protokolus įtraukti į viešąjį registrą.

I SKYRIUS

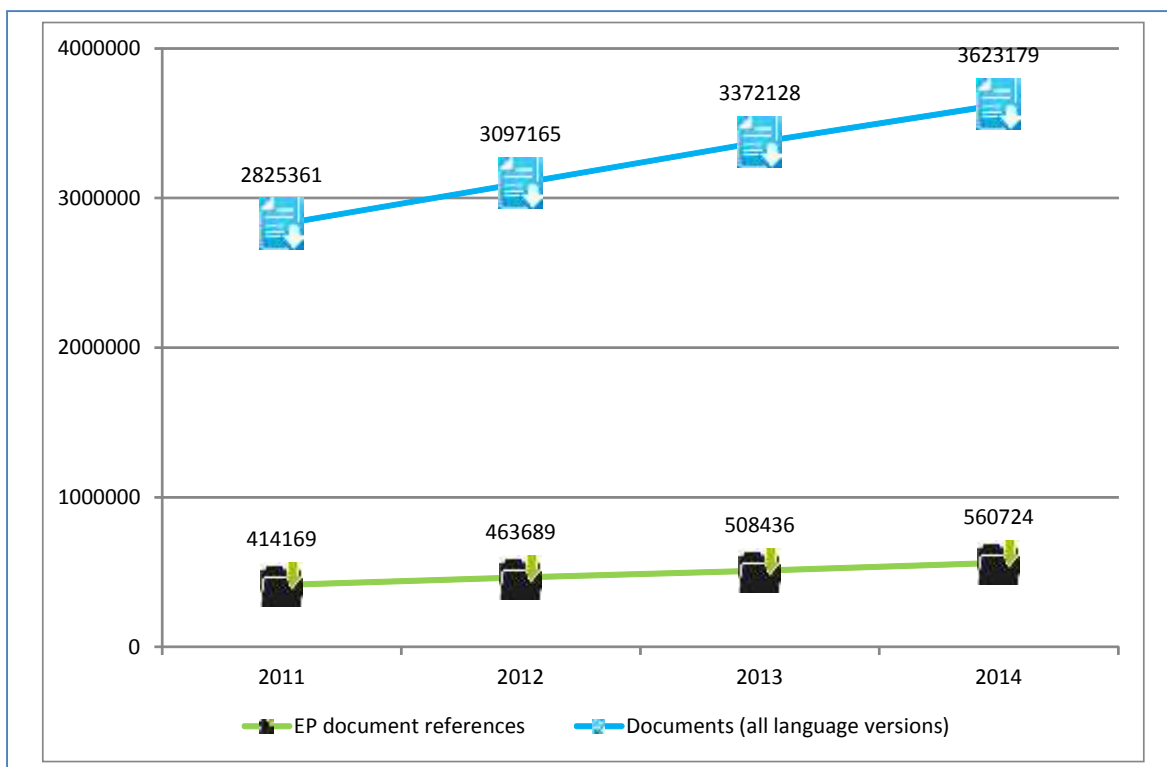
Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 įgyvendinimas 2014 m.

A) Parlamento dokumentų viešojo registro turinys

Parlamento dokumentų viešajame registre pateikiamos nuorodos į oficialius Parlamento dokumentus nuo 2001 m.

Dokumentų nuorodų skaičius kasmet didėja, 2014 m. jų buvo 10 proc. daugiau nei 2013 m. 2014 m. gruodžio 31 d. registro duomenų bazėje buvo 560 724 dokumentų nuorodos (atitinka 3 623 179 dokumentus, jei skaičiuosime versijas visomis kalbomis). Parlamento dokumentų viešajame registre nesaugoma informacija apie slapto pobūdžio dokumentus, kaip tai apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 9 straipsnyje.

(1 pav.) Parlamento dokumentų viešojo registro plėtimasis

B) Duomenys apie dokumentus, su kuriais buvo susipažinta arba kurių buvo paprašyta

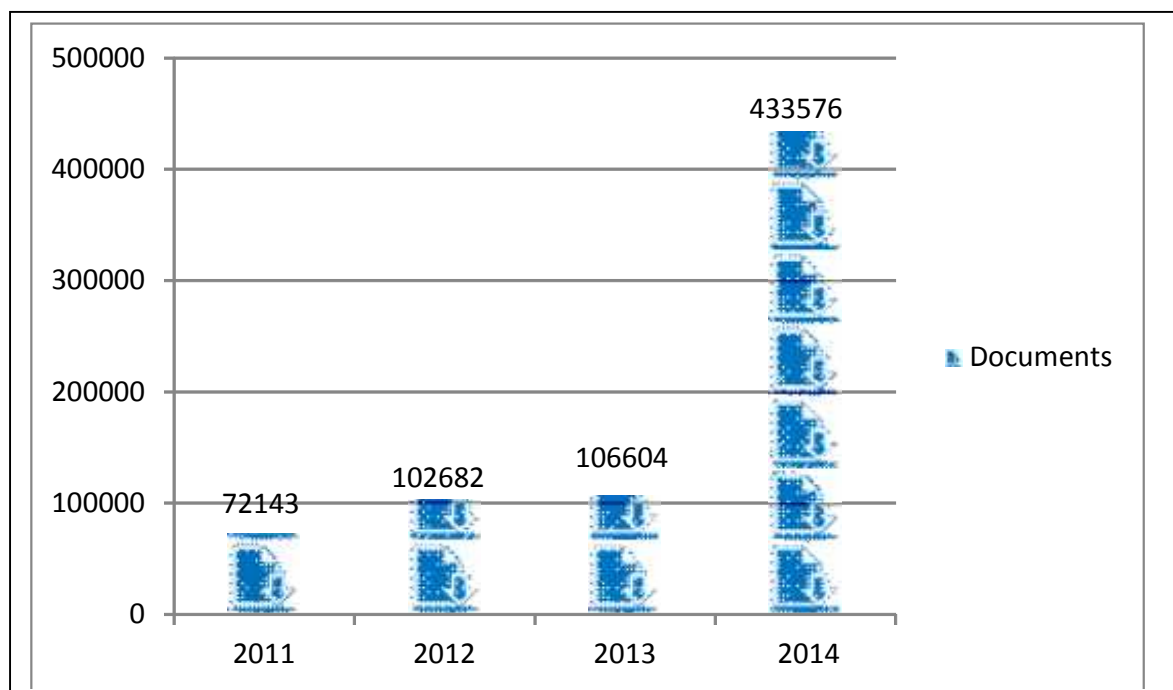
Pagal Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 12 straipsnį su 90–95 proc. Parlamento dokumentų galima susipažinti tiesiogiai Parlamento viešojo registro svetainėje¹. Dokumentų, su kuriais negalima tiesiogiai susipažinti, galima paprašyti naudojantis internetine paraiškos forma² arba el. paštu.

B.1) Dokumentai, su kuriais susipažinta tiesiogiai

Lankytojai su Parlamento viešojo registro svetaine dažniausiai jungėsi per „Google“ paieškos sistemą arba portalą „Europa“. Dokumentų, su kuriais susipažinta Parlamento viešojo registro svetainėje, skaičius nuo 2011 m. nuolat auga. 2014 m. su 433 576 dokumentais susipažinta tiesiogiai Parlamento viešojo registro svetainėje – šis skaičius yra daugiau nei keturis kartus didesnis už dokumentų, su kuriais tiesiogiai susipažinta 2013 m., skaičių.

Dokumentų, su kuriais dažniausiai susipažinta, tipai yra šie (mažėjančia tvarka): klausimai, į kuriuos atsakoma raštu (37,17 proc.)³, atsakymai į klausimus (31,08 proc.), priimti tekstai (3,9 proc.), pranešimai nariams (3,55 proc.), pasiūlymai dėl rezoliucijų (3,13 proc.), pranešimų pakeitimai (2,25 proc.), pranešimai (2,21 proc.), komitetų darbotvarkės (1,26 proc.) ir komitetų protokolai (1,6 proc.).

(2 pav.) Dokumentų, su kuriais susipažinta dokumentų svetainės viešajame registre, skaičius

¹ <http://www.europarl.europa.eu/RegistreWeb/search/simpleSearchHome.htm?language=LT>.

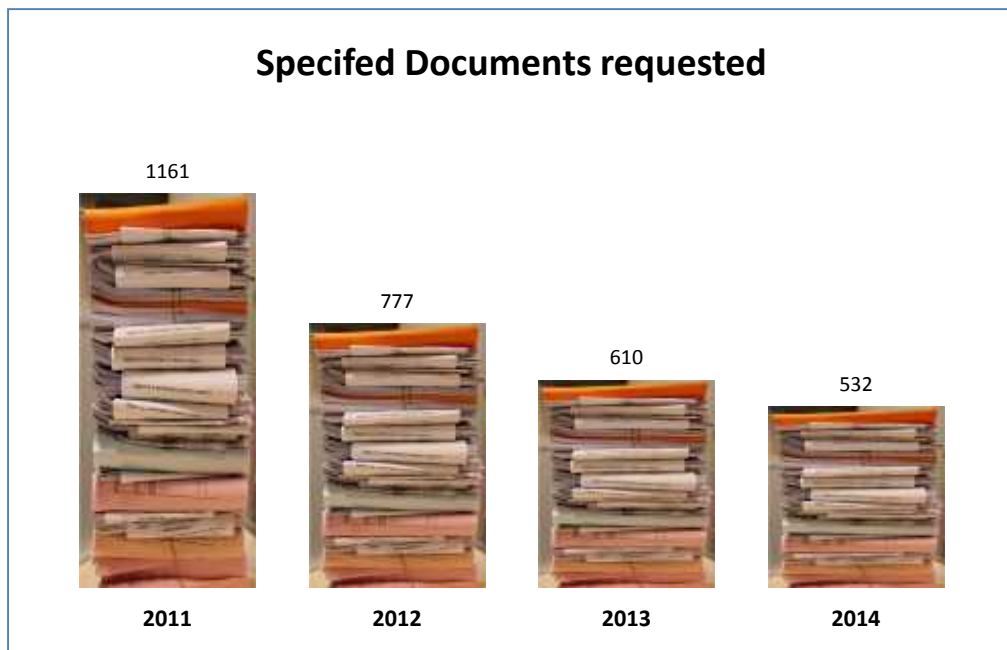
² <https://www.secure.europarl.europa.eu/RegistreWeb/requestdoc/secured/form.htm?language=LT>

³ Europos Parlamento Darbo tvarkos taisyklių 130 straipsnis.

B.2) Dokumentai, kurių prašyta pateikiant internetinę paraišką arba el. paštu

2014 m. Parlamentas (pateikiant internetines paraiškas ir el. paštu) gavo 370 paraiškas, iš jų 532 paraiškos teiktos dėl konkrečių dokumentų (šis skaičius akivaizdžiai – 14 proc. – sumažėjo lyginant su konkrečių dokumentų, kurių prašyta ankstesniais metais, skaičiumi).

(3 pav.) **Konkrečių dokumentų, kurių prašyta pateikiant internetinę paraišką arba el. paštu, skaičius**

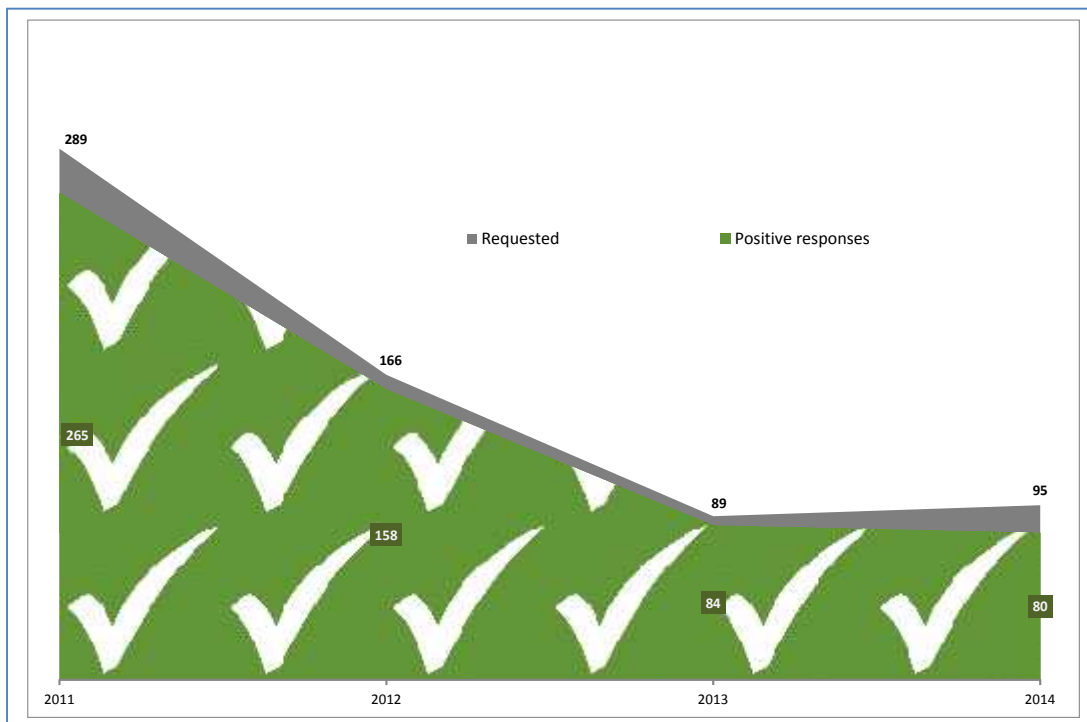

Tačiau nustatant sumažėjimo faktą neįtraukta papildoma Parlamento gauta 31 paraiška, prašant leisti susipažinti su didelės apimties dokumentais ar daug dokumentų (kartais daugiau kaip 1000), nes to neįmanoma padaryti renkant statistinius duomenis, kadangi norint patenkinti šias paraiškas reikia identifikuoti ir nagrinėti labai daug dokumentų pagal jų sukūrimo datą, klasifikaciją, temą ar susijusių metų kiekį (pvz., paraiška pateikta dėl „visų dokumentų, susijusių su ...“, „visų dokumentų, kuriuose pateikiama informacija apie ...“, „1995 m. iki dabartinės datos dokumentų dėl ...“ etc.)⁴.

Iš 532 konkrečių dokumentų visuomenei anksčiau nebuvo leista susipažinti su 95 dokumentais. Parlamentas leido susipažinti su 80 dokumentų iš 95 konkrečių dokumentų, su kuriais nebuvo leista susipažinti anksčiau, dviem atvejais buvo suteiktas leidimas susipažinti iš dalies.

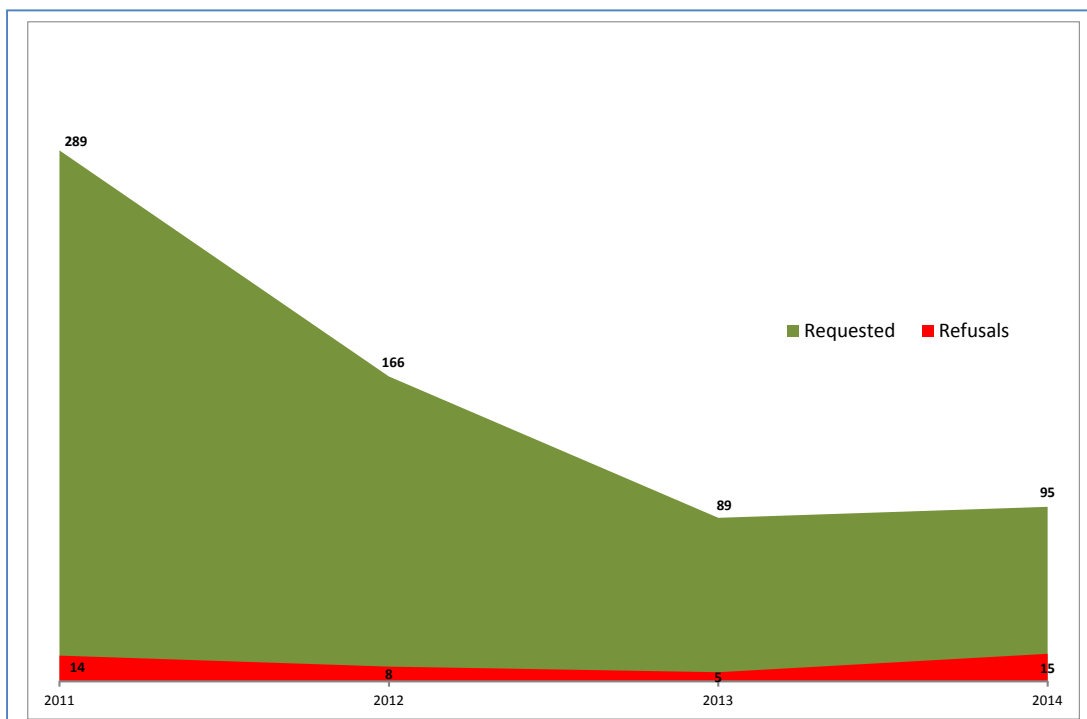
⁴ | šioje ataskaitoje pateiktus statistinius duomenis apie prašomų dokumentų skaičių neįtrauktos paraiškos pateikti nekonkrečius dokumentus.

(4 pav.) **Konkrečių dokumentų, su kuriais anksčiau nebuvo leista susipažinti, o dabar jie pateikti, skaičius**

2014 m. Parlamentas visuomenei neleido susipažinti su 15 konkrečių dokumentų, su kuriais ir anksčiau nebuvo leista susipažinti.

(5 pav.) **Konkrečių dokumentų, su kuriais anksčiau ir dabar neleista susipažinti, skaičius**

C) Duomenys apie paraiškas⁵

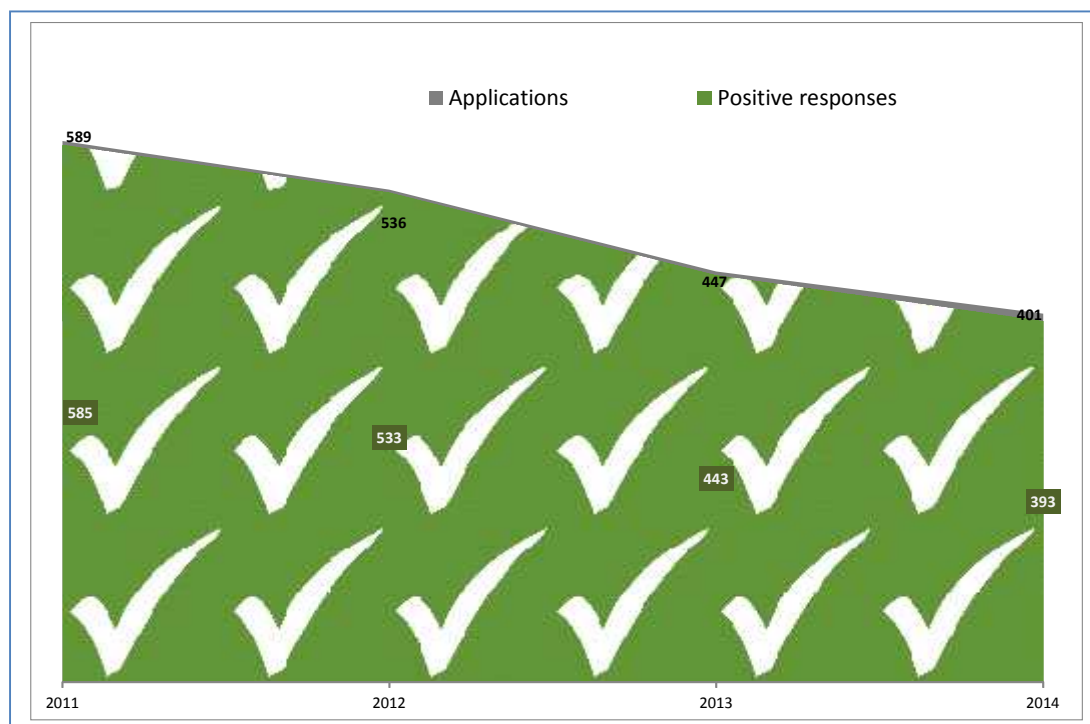
2014 m. Parlamentas gavo iš viso 401 paraišką, 43 jų pateiktos dėl dokumentų, su kuriais anksčiau visuomenė susipažinti negalėjo.

Paraiškos teiktos daugiausia dėl su Europos Parlamento nariais susijusių dokumentų (8,5 proc.), su infrastruktūra ir finansais susijusių administracinių dokumentų (7 proc.), priimtų tekstų (6,9 proc.), posėdžių stenogramų (4,7 proc.), Biuro dokumentų (4,4 proc.), oficialios korespondencijos (4,2 proc.) ir peticijų (2,2 proc.).

Kalbant konkrečiai, paraiškos leisti susipažinti su dokumentais, su kuriais anksčiau neleista susipažinti, teiktos daugiausia dėl Parlamento teisinių nuomonių (16 proc.), Parlamento narių išlaidų (11 proc.), Biuro pranešimų (5 proc.) ir kitų vidaus ataskaitų, t. y. trišalių susitikimų ataskaitų (7 proc.).

Iš 401 gautos paraiškos 2014 m. Parlamentas, nagrinėdamas paraiškas leisti susipažinti su prašomais dokumentais, patenkino 393 paraiškas. Dviem atvejais Parlamentas su dokumentais leido susipažinti tik iš dalies.

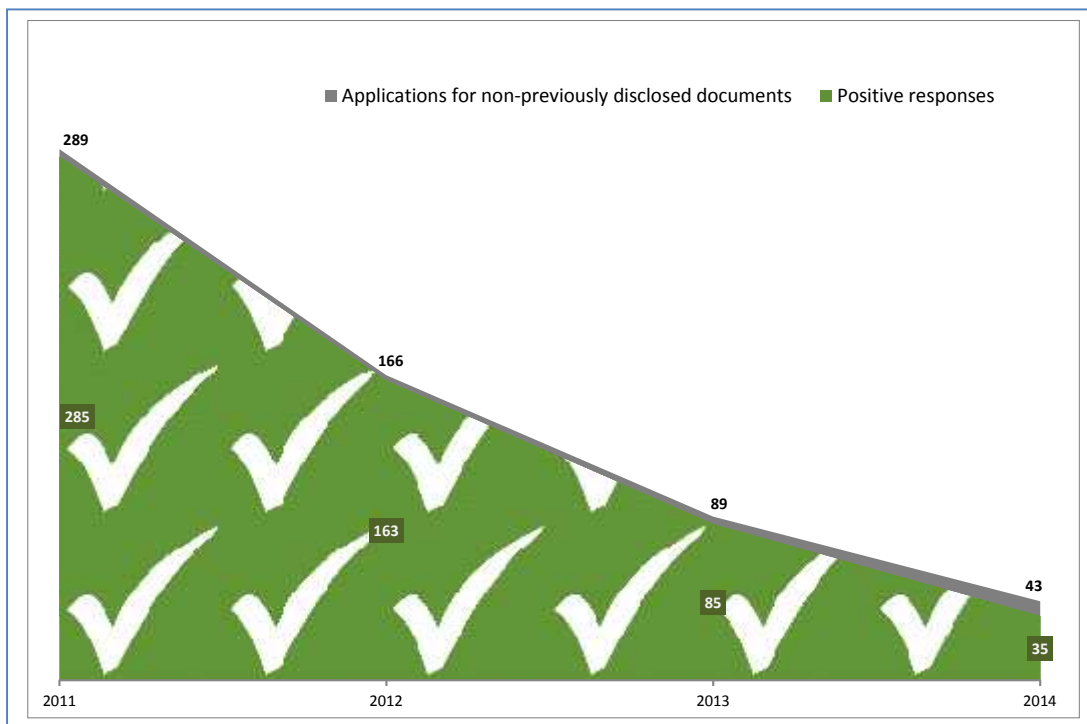
(6 pav.) Pateiktų ir patenkintų paraiškų skaičius

⁵ Paraiškos dėl konkrečių ir nekonkrečių dokumentų.

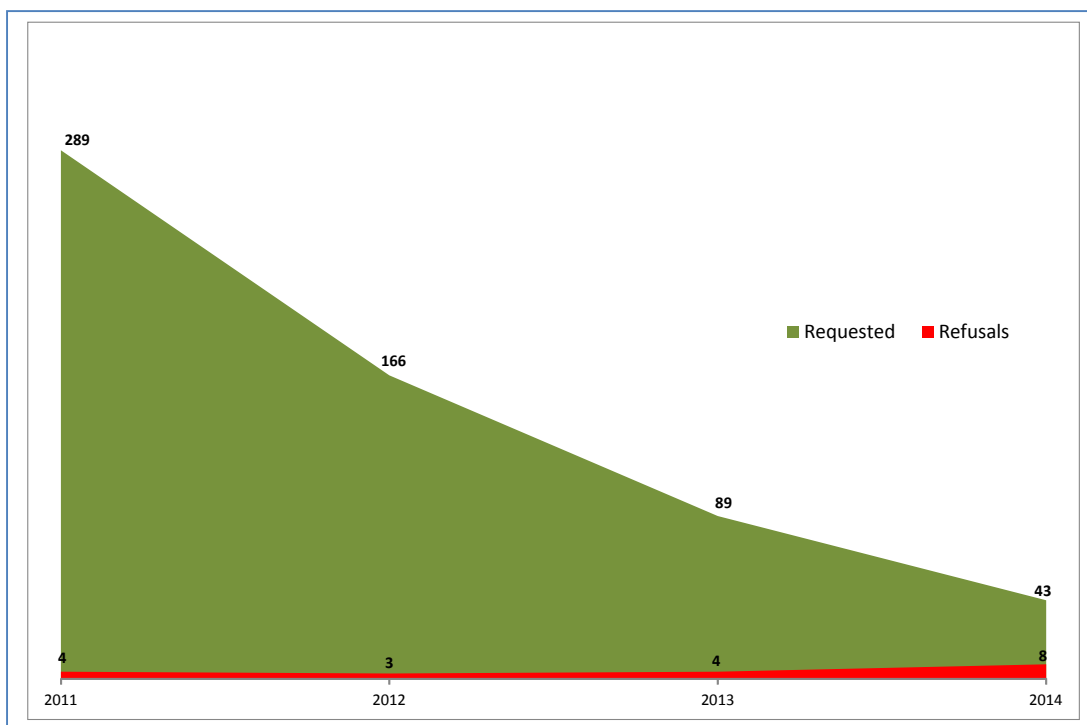
Paraiškų dėl dokumentų, su kuriais anksčiau nebuvo leista susipažinti, atveju Parlamentas 2014 m. iš gautų 43 paraiškų patenkino 35.

(7 pav.) **Paraiškų dėl dokumentų, su kuriais anksčiau nebuvo leista susipažinti, ir patenkintų paraiškų skaičius**

2014 m. Parlamentas, remdamasis generalinio sekretoriaus (už pirmines paraiškas atsakingo subjekto) pasirašytu sprendimu, aštuoniais atvejais neleido visuomenei susipažinti su dokumentais.

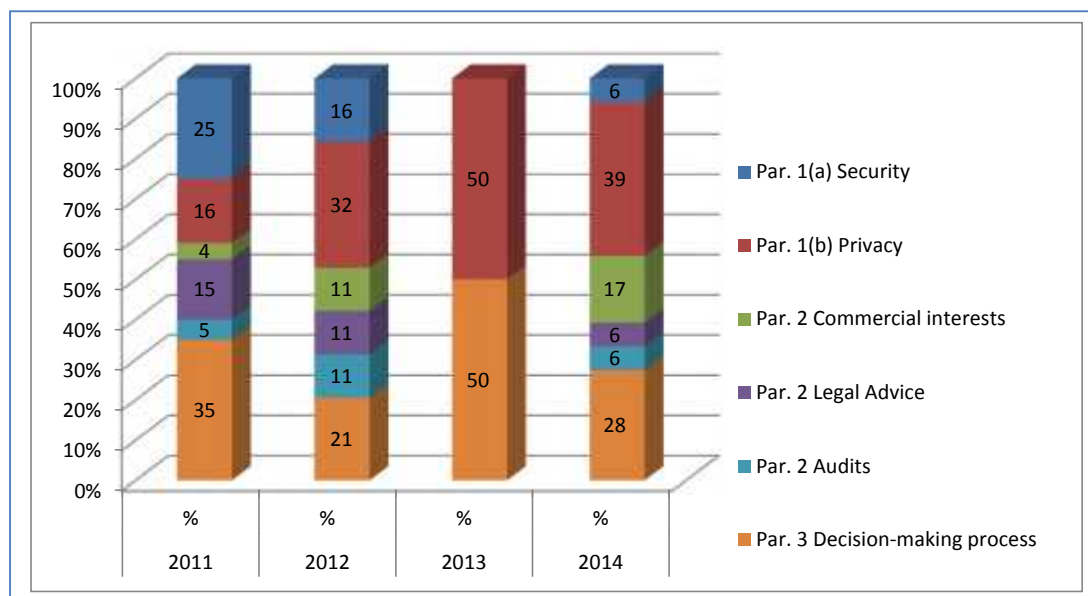
(8 pav.) **Paraiškų dėl dokumentų, su kuriais anksčiau nebuvo leista susipažinti, ir nepatenkintų paraiškų skaičius**

Atsisakius tenkinti paraiškas pradiniu etapu buvo pateiktos keturios kartotinės paraiškos⁶ pagal Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 8 straipsnį. Trimis atvejais Parlamentas patvirtino savo pradinę poziciją ir vienu atveju suteikė leidimą išsamiau susipažinti su prašomu dokumentu.

Atsisakydamas tenkinti paraišką Parlamentas daugiausia atsižvelgė į būtinybę apsaugoti individo privatumą ir neliečiamumą (Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 4 straipsnio 1 dalies b punktas), institucijos sprendimų priėmimo procesą (Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 4 straipsnio 3 dalis) ir komercinius fizinių arba juridinių asmenų interesus (Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 4 straipsnio 2 dalis).

(9 pav.) **Duomenys apie naudojimąsi išimtimis pagal Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 4 straipsnį**

Taigi, Parlamento 2014 m. patenkintų paraiškų skaičius atitinka ankstesniųjų metų tendenciją, bendras patenkintų paraiškų skaičius siekia 98 proc. ir patenkintų paraiškų dėl dokumentų, su kuriais anksčiau nebuvo galima susipažinti, skaičius siekia 81 proc.

Tik leidus susipažinti su dokumentais su jais galima viešai susipažinti tiesiogiai Parlamento viešojo registro svetainėje.

D) Informacija apie pareiškėjus

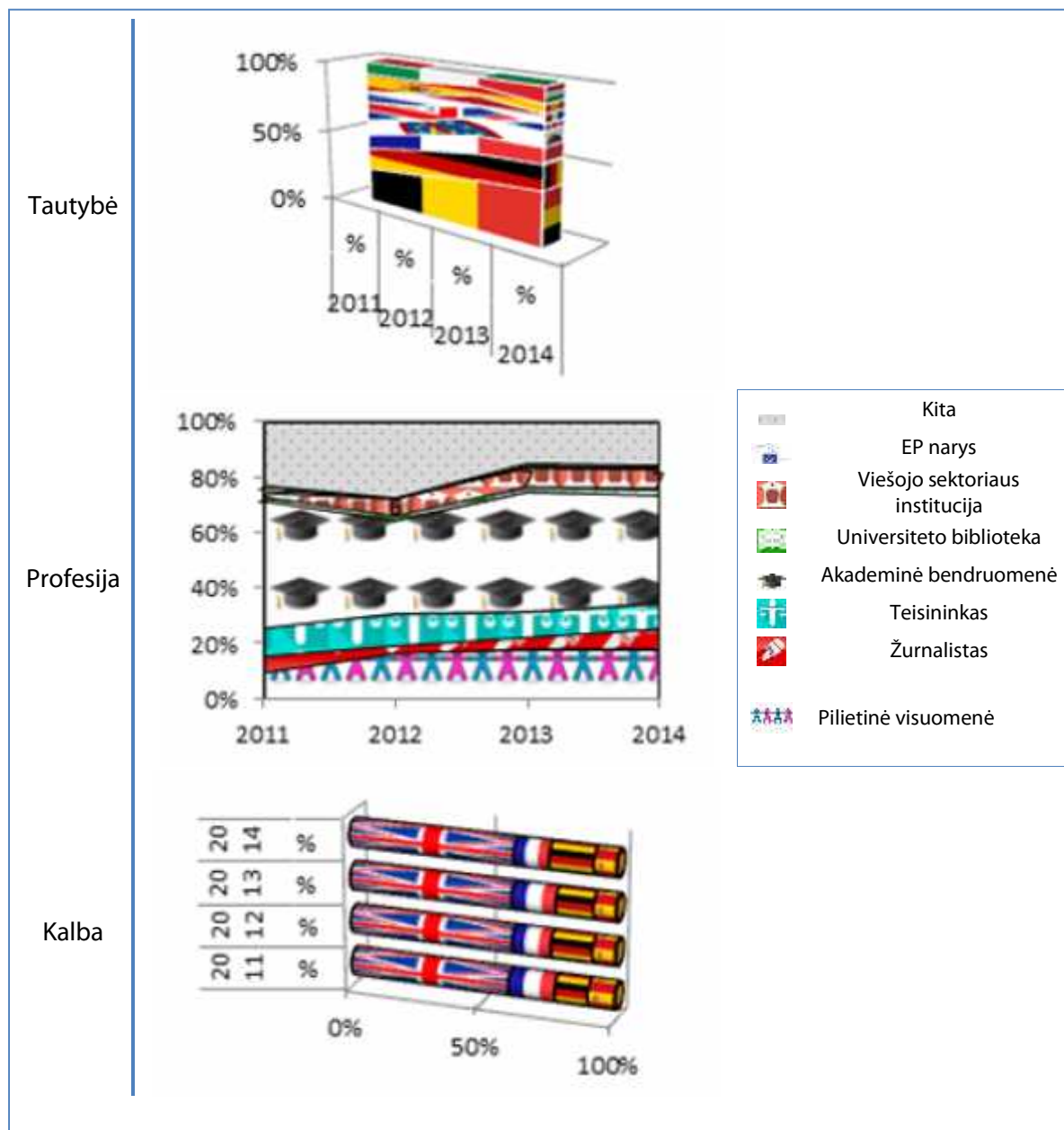
Didžiausią pareiškėjų dalį ir toliau sudarė akademinės bendruomenės nariai ir mokslininkai. 39 proc. pareiškėjų priklausė šiai kategorijai, toliau – verslo sektorius, aplinkos organizacijos ir kiti interesų atstovų subjektai (kartu šios grupės sudarė 18 proc. paraiškų). Teisinių pateiktų paraiškų dalis daugiau ar mažiau išliko stabili – 9 proc.

Kalbant apie geografinį paraiškų pasiskirstymą ES valstybėse narėse, 2014 m. padėtis labai panaši į ankstesniųjų metų padėtį. 31 proc. pareiškėjų buvo iš Belgijos, po to (mažėjančia tvarka) – Vokietijos (14 proc.), Prancūzijos ir Italijos (po 9 proc.), Nyderlandų ir Ispanijos (po 5 proc.) ir Jungtinės Karalystės (4 proc.). Paraiškų iš trečiųjų šalių šiek tiek sumažėjo ir jos sudarė apie 8 proc. visų paraiškų.

⁶ Kartotinės paraiškos gali būti teikiamos visiško ar dalinio atsisakymo tenkinti paraišką atveju (Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 7 straipsnio 2 dalis).

2014 m. dažniausiai paraiškose naudota kalba buvo anglų kalba (53 proc., atitinka ankstesniųjų metų statistiką), po to – vokiečių kalba (14 proc.), prancūzų kalba (11 proc.) ir ispanų kalba (7 proc.).

(10 pav.) **Informacija apie pareiškėjus, 2014 m. prašiusius leisti susipažinti su dokumentais⁷**

⁷ © dėl simbolių paveikslėliuose priklauso salem / Fotolia - kebox / Fotolia- Pekchar / Fotolia - DIDEM HIZAR / Fotolia - Claudio Divizia / Fotolia - ravenka / Fotolia - photolars / Fotolia - Becky Stares / Fotolia - Sylvie Bouchard / Fotolia - atScene / Fotolia - Seraphim Vector / Fotolia- valentint / Fotolia - quka / Fotolia - Gstudio Group / Fotolia - mostafa fawzy / Fotolia - BERLINSTOCK / Fotolia - Double-J Design - European Union.

II SKYRIUS

Tendencijos ir specifiniai su susipažinimu su dokumentais susiję aspektai 2014 m.

A) Su Parlamento nariais susiję dokumentai

2014 m. 8,5 proc. Parlamento gautų paraiškų pateiktos dėl dokumentų, susijusių su Parlamento nariais (visų pirma dėl atskiriems Parlamento nariams iš biudžeto skiriamų lėšų ir atskirų narių išmokų išlaidų), Patariamojo komiteto Parlamento narių elgesio kodekso klausimais dokumentais ir dokumentais, kurie galėtų atskleisti ryšius tarp interesų atstovų įtakos atskiriems Parlamento nariams vykdant teisėkūros procedūras (Parlamento narių (nuomonės referentų ar pranešėjų) susitikimų su interesų atstovais darbotvarkėmis ir protokolais, Parlamento narių korespondencija, etc.).

Jei paraiškos pateikiamos prašant leisti susipažinti su išsamia atskirų Parlamento narių išmokų ir išlaidų analize, Parlamentas vadovaujasi 2008 m. vasario 20 d. Biuro priimtomis gairėmis, parengtomis pagal nacionaliniuose parlamentuose sukauptą geriausią patirtį. Laikydamasis tokio požiūrio Parlamentas sukūrė iniciatyvią politiką dėl savo svetainėje viešai skelbiamos bendros informacijos apie išmokas, į kurias Parlamento nariai turi teisę, ir jų skyrimą reglamentuojančias taisykles. Kita vertus, išsami analizė apie faktiškai atskiriems Parlamento nariams išmokėtas išmokas neskelbiama viešai, nors Parlamento nariai gali patys atskleisti papildomą informaciją.

B) Aktyvesnis naudojimasis interaktyviosiomis svetainėmis

Pastaraisiais metais pastebėta auganti tendencija tarp pareiškėjų pateikti prašymus leisti susipažinti su dokumentais naudojantis viešaisiais interneto portalais, kuriuose prašymai skelbiami kartu su Institucijų pateiktais atsakymais.

Pvz., 2014 m. Parlamentas 55 paraiškas leisti susipažinti su dokumentais (14 proc. visų prašymų) gavo per portalą „AsktheEU“ (susipažinimui su informacija skirtą Europos platformos projektą). Susipažinimui su dokumentais skirta Parlamento Skaidrumo skyriaus funkcinė pašto dėžutė yra vienintelė sistema, per kurią gaunami visi per šią svetainę pateikti prašymai nuo jos įdiegimo, nepriklausomai nuo prašymo temos (dokumentai, informacija, skundai, etc.). Ši svetainė – sistema, kurioje generuojami *ad hoc* el. pašto adresai pateikiant prašymus leisti susipažinti su dokumentais, nereikalaujant naudotojų pateikti jokios informacijos apie savo tapatybę.

Atsakymai į per portalą „AsktheEU“ pateiktus prašymus automatiškai talpinami atitinkamos organizacijos svetainėje ir tampa prieinami visuomenei. Prašymai Parlamentui ir jo atsakymai talpinami atskirame svetainės „AsktheEU“ skyrelyje⁸.

Reglamentu (EB) Nr. 1049/2001 nereikalaujama, kad pareiškėjai pateiktų informaciją apie savo tapatybę ir nurodytų savo prašymų priežastis. Tačiau, esant tam tikroms aplinkybėms, jei neturima jokių duomenų ar informacijos apie pareiškėją, gali kilti sunkumų tinkamai tvarkyti prašymus ir teisingai taikyti tam tikrus Institucijai nustatytus teisinius reikalavimus, pvz., dėl galimos teisių gynimo priemonių taikymo apimties, asmens duomenų apsaugos nuostatų, apsaugos nuo tapatybės vagystės arba suklastotos tapatybės naudojimo.

⁸ http://www.asktheeu.org/en/body/european_parliament.

Ypač didelį rūpestį gali sukelti tai, kad trūksta pareiškėjo pašto adreso. Jei nurodomas pašto adresas, Parlamentas ne tik gali kovoti su reiškiniu, kai leisti susipažinti su dokumentais prašoma piktnaudžiavimo tikslais, netenkindamas fiktyvių paraiškų iš priedangos el. pašto adresų, bet ir užtikrinti teisinį aiškumą dėl Parlamento atsakymo gavimo datos. Nuo šios datos pradedamas skaičiuoti laikotarpis, kuriuo galima imtis veiksmų dėl teisių gynimo priemonių.

Turėdamas pašto adresą Parlamentas gali perduoti atsakymą pareiškėjui registruotu laišku su gavimo patvirtinimu, taip užtikrinamas teisinis aiškumas. Iš tiesų, Teisingumo Teismas pripažino, kad registruotas laiškas su gavimo patvirtinimu yra tinkamas būdas įteikti pranešimą, nes galima aiškiai nustatyti datą, nuo kurios pradedamas skaičiuoti laikas. Be to, sprendimas tinkamai perduodamas, kai tik jis perduodamas asmeniui, kuriam jis adresuotas ir to asmens padėtis tokia, kad jis gali susipažinti su sprendimu⁹.

Dėl minėtų priežasčių Parlamentas turi nusistatę praktiką prašyti pareiškėjų nurodyti pašto adresą, jei prireiktų perduoti atsakymą leisti susipažinti su dokumentais.

Ši geroji praktika taip pat atitinka duomenų apsaugos teisės aktais nustatytus reikalavimus, kaip pripažįstama Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno 2014 m. liepos 11 d. sprendime, priimtame po to, kai buvo pateiktas skundas dėl tariamai nereikalingos informacijos, kurią reikalavo pateikti Komisija, teikiant prašymus leisti susipažinti su dokumentais.

C) Sudėtingos paraiškos ir geras administravimas. Prašymai dėl dokumentų, susijusių su viešųjų pirkimų procedūromis

Kita paminėti verta tendencija yra tai, kad daugėja sudėtingų ir didelės apimties paraiškų leisti susipažinti su Parlamentui pateiktais dokumentais, pvz., dėl visų bylų, susijusių su viešųjų pirkimų procedūromis. Priešingai, nei nustatyta kai kuriose nacionalinės teisės sistemose, Reglamente (EB) Nr. 1049/2001 nėra nuostatų dėl nesąžiningų, aiškiai nepagrįstų ar piktnaudžiaujant pateiktų paraiškų. Jei prašymai yra nepakankamai tikslūs arba jei paraiškos teikiamos dėl labai didelės apimties dokumentų ar labai daug dokumentų, Institucija atitinkamai turi tik šias galimybes: a) paprašyti pareiškėjo patikslinti paraišką (Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 6 straipsnio 2 dalis) ir b) galimybę neoficialiai pasitarti su pareiškėju siekiant rasti teisingą sprendimą (Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 6 straipsnio 3 dalis). Išskirtiniais atvejais Institucija taip pat gali dar 15 darbo dienų pratęsti pradinį teisės aktais nustatyta terminą atsakymui pateikti. Tačiau pasirodė, kad šios galimybės ne visuomet yra adekvačios.

Nagrinėdama sudėtingas paraiškas Institucija gali patirti pernelyg didelę administracinę naštą, nes tvarkant tokias paraiškas dažnai reikia atlikti išsamius tyrimus siekiant nustatyti prašomus dokumentus, išsamią labai ilgų techninių dokumentų analizę, dalyvauti kelioms Parlamento tarnyboms arba konsultuotis su trečiosiomis šalimis.

Teisingumo Teismas neseniai patvirtino, kad tam tikrais atvejais, kai dėl dokumentų apimties ar cenzūruotinių vietų apimties būtų užkrauta nepagrįstai daug administracinio darbo, vadovaudamasi proporcingumo principu, Institucijos gali suderinti interesus visuomenei susipažinti su dokumentais ir darbo krūvį, kuris atsirastų nagrinėjant paraišką. Tokiais atvejais Institucijos galėtų apsaugoti gero administravimo interesus¹⁰.

2014 m. Parlamentas nagrinėjo dideles paraiškas leisti susipažinti su dokumentais, susijusiais su viešųjų pirkimų procedūromis pagal Finansinį reglamentą.

Konkursų nelaimėję dalyviai (bet pasitaiko ir laimėjusių) labai dažnai pagal Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001 pateikia prašymus leisti susipažinti su dokumentais ir informacija, susijusiais su

⁹ Sprendimas *Cockerill Sambre prieš Komisiją* (42/85, [1985], Rink p. 3749).

¹⁰ Sprendimas *Hautala prieš Tarybą* (T-14/98, 86 p.), sprendimas *Strack prieš Komisiją*, C-127/13 P, EU:C:2014:2250, 27 punktas.

viešųjų pirkimų procedūromis, kuriose jie dalyvavo, taip bandydami išvengti Finansiniu reglamentu ir jo Taikymo taisyklėmis nustatytų reikalavimų, kuriais siekiama užtikrinti vienodą elgesį visų dalyvių atžvilgiu. Taip buvo, kai, pvz., vienas iš konkursų dėl IT sistemos sutarties 2009–2014 m. laimėjusių dalyvių pateikė paraišką dėl apie 10 000 dokumentų.

Dėl tokio pobūdžio paraiškų, kurias teikia verslo sektorius ir jas dažnai grindžia pareiškėjo privačiais komerciniais interesais, Parlamentui susidaro ne tik neproporcingas darbo krūvis, bet ir atrodo, kad jos labai nutolusios nuo pradinės Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 funkcijos sudaryti piliečiams galimybę atidžiau dalyvauti sprendimų priėmimo procese ir užtikrinti didesnę teisėtumą administracinei sistemai, o ji pati veiktų efektyviau ir būtų labiau atskaitinga piliečiams demokratinėje sistemoje.

D) Tarpinstitucinis bendradarbiavimas

Parlamentas sustiprino savo bendradarbiavimą administraciniu lygmeniu su Taryba ir Komisija, kad būtų galima rasti bendrus sprendimus horizontaliaisiais klausimais, susijusiais su visuomenės galimybe susipažinti su dokumentais.

Šios trys institucijos sistemingai konsultuojasi viena su kita atvejais, susijusiais su paraiškomis leisti susipažinti su dokumentais, parengtais kitoje iš šių institucijų. Siekiant sukurti spartaus konsultavimosi mechanizmą 2002 m. buvo sudarytas susitarimo memorandumas, kurį pasirašė trijų generalinių sekretorių atstovai.

Taigi, 2014 m. su Parlamentu Komisija konsultavosi aštuonis kartus ir du kartus – Taryba, daugiausia dėl pareiškimų, parengtų Parlamento Teisės tarnybos, ir dėl trišalių susitikimų pranešimų.

Be to, su Parlamentu du kartus konsultavosi valstybių narių valdžios institucijos dėl jų turimų Parlamento dokumentų.

III SKYRIUS

Ombudsmeno sprendimai dėl prieš Parlamentą pateiktų skundų

A) Naujas skundas

2014 m. ombudsmenui pateiktas skundas prieš Parlamentą (Nr. 1257/2014/KM), kai buvo pateiktas prašymas leisti susipažinti su Parlamento peticija susijusiais dokumentais. Skundo pateikėjas nurodė keturis įtarimus: vienas susijęs su asmens duomenų apsauga, o kiti trys – su procedūriniais aspektais. Ombudsmenas, prieš priimdamas sprendimą dėl trijų skundo pateikėjo įtarimų dėl procedūrų pažeidimų, Parlamentui pasiūlė greitą sprendimą, siekiant reaguoti į skundo pateikėjo teiginį dėl asmens duomenų apsaugos. Kaip prašė ombudsmenas, 2014 m. rugsėjo 25 d. Parlamentas skundo pateikėjui pateikė papildomą atsakymą ir atitinkamai informavo ombudsmeno tarnybą. Šiuo metu Parlamentas laukia, kol ombudsmenas pradės procedūrą dėl trijų likusių įtarimų.

B) Rekomendacija

2014 m. kovo 31 d. ombudsmenas pateikė rekomendacijos dėl skundo Nr. 262/2012/OV (dėl komitetų koordinatorių posėdžių protokolų talpinimo Parlamento viešojo registro svetainėje) tyrimo projektą.

Rekomendacijos projekte ombudsmenas patarė Parlamentui į viešąjį dokumentų registrą įtraukti nuorodas į turimus komitetų koordinatorių posėdžių protokolus, kad su jais būtų galima tiesiogiai susipažinti, vadovaujantis Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 12 straipsniu.

2014 m. birželio 27 d. Parlamentas ombudsmeną informavo apie savo praktiką dėl koordinatorių posėdžių protokolų. Nuo 8-osios kadencijos pradžios neberengiami atskiri koordinatorių posėdžių protokolai. Vietoj jų į viešus atitinkamų komitetų posėdžių protokolus įtraukiami koordinatorių priimti rekomendacijos ar sprendimai, kai tik juos patvirtina atitinkamas komitetas.

Taigi, 2014 m. spalio mėn. ombudsmenas baigė skundo tyrimą, laikydamas, kad Parlamentas ėmėsi deramų priemonių. Vis dėlto, ombudsmenas savo sprendimą papildė pastabomis, rekomenduodamas Parlamentui į viešąjį dokumentų registrą taip pat įtraukti turimus koordinatorių posėdžių protokolus, parengtus per 2009–2014 m. Parlamento kadenciją.

Siekiant įgyvendinti papildomas ombudsmeno pastabas, į Parlamento dokumentų viešąjį registrą buvo įtraukta kategorijos „Komitetų dokumentai“ pakategorė „Koordinatoriai“. Šiuo metu į registrą talpinami per paskutinę Parlamento kadenciją priimti koordinatorių posėdžių protokolai.

Baigiamosios pastabos

Parlamento dokumentų viešasis registras tapo svarbia paieškos sistema, leidžiančia piliečiams atidžiau ir aktyviau dalyvauti Parlamento demokratinėje sistemoje. Su Parlamento, kaip sprendimų priėmėjo, vaidmeniu susijęs skaidrumas toliau didėjo, taip pat nuolat daugėja dokumentų, su kuriais galima tiesiogiai susipažinti.

Iniciatyvi Parlamento politika dėl informacijos ir dokumentų leido padidinti informacijos, teikiamos visuomenei internetu, kiekybę ir pagerinti jos kokybę.

Nepaisant to, kad vykdoma iniciatyvi Parlamento skaidrumo politika, bendras paraiškų leisti susipažinti su dokumentais skaičius sumažėjo, tačiau paraiškos tampa sudėtingesnės, jas dažnai pateikia verslo sektorius, jos dažnai pagrindžiamos privačiais pareiškėjo komerciniais interesais. Dėl tokios besiformuojančios tendencijos Parlamentui ne tik susidaro neproporcinga našta, bet ir atrodo, kad labai nutolstama nuo pradinės Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 funkcijos sudaryti piliečiams galimybę atidžiau dalyvauti sprendimų priėmimo procese ir užtikrinti didesnę teisėtumą administracinei sistemai, o ji pati veiktų efektyviau ir būtų labiau atskaitinga piliečiams demokratinėje sistemoje.